

De Otter (*Lutra lutra*) in de Elzas

Aan het eind van de vorige eeuw was de Otter een gewone verschijning in de Elzas. In de jaren zeventig echter waren er nog slechts een tiental individuen over en in 1980 dacht men dat de Otter uit de Elzas was verdwenen. Sinds 1981 is de Otter in de Elzas weer op verscheidene lokaties aanwezig. Het is moeilijk een schatting van de populatie te maken, maar zaken als de afwezigheid van gemarkeerde territoria, lange verplaatsingen, doen veronderstellen dat het een minimale populatie betreft, op de rand van het uitsterven.

Uit: *Ciconia* 12 (2) : 107-108.

Relatie tussen Edelhert (*Cervus elaphus*), Ree (*Capreolus capreolus*), Wilde Zwijn (*Sus scrofa*) en de vegetatie

In het kader van de recente beleidsvoorname op het gebied van de bosbouw en van het natuurbehoud, is wel geconstateerd dat er een leemte is in de kennis van de samenhangende ecologie van de grotere landzoogdieren. Gericht onderzoek in een gebied van minstens 1000 ha is nodig. Daar op het 1250 ha grote Staatsdomein bij Het Loo een inleidend beheer is ingezet naar een meer natuurlijke situatie, is daar bij uitstek een geschikte uitgangssituatie voor zo'n onderzoek. Het Rijksinstituut voor Natuurbeheer is gevraagd dit onderzoek uit te voeren. In de eerste periode van onderzoek (1987-1991) ligt de nadruk op dierecologisch onderzoek van het Edelhert, het Ree en het Wilde Zwijn.

Afhankelijk van de resultaten wordt bekeken of in de tweede fase (1991-1995) het onderzoek zich zal richten op de introductie van een herbivoor met een andere voedselkeuze en verteringsfysiologie (rund, Wisent) waarbij de effecten van die introductie kunnen worden onderzocht. Indien voor deze opzet geen argumenten worden aangedragen, zal in de tweede fase populatiedynamisch onderzoek aan het Edelhert worden verricht.

Groot Bruinderink, G. 1988. Onderzoek in de Koninklijke Houtvesterij Het Loo. In: *Het Edelhert* 23 (1) : 9-14.

De vleermuizen (*Chiroptera*) van Bretagne

Sinds twee jaar heeft een werkgroep van Bretonse enthousiasten een inventarisatie van vleermuissoorten en hun verspreiding verricht in Bretagne. In totaal zijn zestien soorten aangetroffen. Een samenvatting van het onderzoek is gepubliceerd in een artikel, rijk geïllustreerd en voorzien van verspreidingskaartjes.

Nicolas, N. 1988. Les chauves-souris de Bretagne. In: Penn ar Bed 33 (125) : 53-72.

De Amerikaanse Nerts (*Mustela vison*) in Bretagne

Door ontsnapping uit gevangenschap (nerts-farms) heeft de Amerikaanse Nerts zich inmiddels over een groot deel van Bretagne verspreid. De zeldzame Europese Nerts, waarvan nog slechts in West-Frankrijk een restpopulatie voorkomt, wordt geacht een verschillende diersoort te zijn. Het onderscheid tussen beide soorten is niet eenvoudig, ze lijken veel op elkaar. Mogelijkerwijs zijn beide soorten in het wild elkaars directe concurrent. De laatste zekere melding van een Europese Nerts uit Bretagne is al ruim tien jaar oud: uit 1979.

Lafontaine, L. 1988. Un nouveau venu sur le littoral: le vison d'Amérique. In: Penn ar Bed 33 (125) : 77-82.

Landinrichting en waterbeheer voor de Otter (*Lutra lutra*)

Een in 1987 gemaakte studiereis naar Groot-Brittannië bood een goede gelegenheid tot oriëntatie op mogelijkheden tot behoud en ontwikkeling van (onderdelen van) otterleefgebieden. In een artikel bespreken Hoeve & Van de Laar hun ervaringen van deze reis. Maatregelen die de positie van de Otter kunnen versterken hebben enerzijds betrekking op het verbeteren van de waterkwaliteit, anderzijds op het behoud en herstel van de ecologische structuur van het landschap. De mogelijkheden in het kader van landinrichting worden nagegaan. Wat betreft eigendom, beheer en onderhoud van de nieuwe voorzieningen komen in eerste instantie de waterschappen (voor kleine elementen met directe binding aan waterlopen) en natuurbeschermingsorganisaties (voor grotere elementen) in aanmerking.

Ten slotte worden voorbeelden gegeven van concrete natuurtechnische planvorming voor

de Otter en enkele landinrichtingsprojecten. Samenvatting uit: Hoeve, R. & J. van de Laar, 1988, Landinrichting en waterbeheer voor de otter. Uit: Landinrichting 28 (1) : 6-13.

De Zwarte Rat (*Rattus rattus*) aan boord van het binnenschip

Uit gepubliceerde verspreidingskaarten blijkt dat de Zwarte Rat niet alleen voorkomt in een aaneengesloten agrarisch gebied van Noord-Brabant dat circa zestig gemeenten omvat. Ook in enkele zeehavens is de soort gesignaleerd. Eveneens wordt vermeld dat de Zwarte Rat wordt waargenomen in graanbedrijven die een eigen aanlegplaats voor schepen hebben. Deze veevoederbedrijven liggen verspreid over geheel Nederland. Het staat vast dat de Zwarte Rat met de lading vanuit zeeschepen aan boord komt van binnenvaartschepen die de lading overnemen. Deze vervoeren op hun beurt de lading verder landinwaarts.

Uit: Rat en Muis 36 (2) : 47-49, juni 1988.

Zoogdieren (*Mammalia*) in de provincie Utrecht, 19de eeuw.

Een kort overzicht uit de verslagen van Gedeputeerde Staten over de jaren 1850-1860 met betrekking tot het afschot van 'schadelijk gedierte', waarover een premie werd uitgekeerd, noemt de volgende zoogdiersoorten: Vos, Wezel, Bunzing, Hermelijn, Marter, Otter en Wilde Zwijn. Hoewel de bijgeleverde cijfers over de jaarlijkse aantallen met voorzichtigheid dienen te worden geïnterpreteerd, blijkt uit onder andere de vele honderden Wezels en Bunzings per jaar wel de rijkdom van het gebied in vroeger tijden.

Veen, P., 1988, Zoogdieren en vogels in de provincie Utrecht (19de eeuw), In: De Kruisbek 31 (5) : 172-173.

Stelling 1

Uit de uitspraak van oud-minister Vredeling: 'Ik ben een gefrustreerd konijn?' blijkt dat het konijn dringend behoefte heeft aan een imagoverbetering.

J.M. Wallage-Drees, *Rabbits in the coastal sand dunes; weighed and counted*. Gepromoveerd op 21 juni 1988 te Leiden.

Stelling 2

Muizen die als proefdier gebruikt worden, hebben echter geen kaas gegeten van het bedreigende leven in de natuur.

M. Bree, Vrije Universiteit, Amsterdam.